OIKEUSREKISTERIKESKUS
RÄTTSREGISTERCENTRALEN

Oikeusrekisterikeskus
Rekisteripäällikkö Teemu Mikkola
PL 157, 13101 HÄMEENLINNA

24/5/2016 117/00/2016

Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Viite: Asiantuntijakutsu lakivaliokuntaan 27.5.2016 (U 13/2016 vp ECRIS)

OIKEUSREKISTERIKESKUKSEN LAUSUNTO; U 13/2016 jatkokirje 1

Lakivaliokunta on pyytänyt Oikeusrekisterikeskukselta asiantuntijalausuntoa viitekohdan asiassa. Toteutuessaan komission direktiiviehdotuksella olisi merkittäviä vaikutuksia Suomen nimetyn keskusviranomaisen, Oikeusrekisterikeskuksen, toimintaan.

Komission toteutettavuustutkimus eri järjestelmävaihtoehdoista

Alkuperäisen direktiiviehdotuksen (KOM (2016) 7 lopullinen) mukaisen hajautetun indeksijärjestelmän lisäksi, komissio on tehnyt toteutettavuustutkimuksen myös keskitetyistä indeksijärjestelmistä. Tarve keskitettyjen järjestelmien toteutettavuuden selvittämiseen on noussut esiin teknisissä asiantuntijakokouksissa, joissa myös Suomi on kannattanut keskitettyjen vaihtoehtojen selvittämistä.

Komission toteutettavuustutkimuksen [1] mukaan keskitetyn sormenjälkirekisterin perustamiskulut olisivat merkittävästi pienemmät kuin hajautetun järjestelmän. Toteutettavuustutkimuksen tulosta tukee kansallinen alustava arvio [2] eri toteutusvaihtoehdoista, jonka mukaan keskitetty järjestelmä olisi kustannustehokkaampi ja tarkoituksenmukaisempi, koska jokaisen jäsenvaltion ei olisi tarpeen perustaa erillistä AFIS -järjestelmää [3] rikosrekisteritietojen vaihtoa varten.

Toteutettavuustutkimukseen sisältyvä arvio eri vaihtoehtojen perustamiskustannuksista

Komissio on esittänyt konsulttitutkimukseen perustuvan arvionsa eri toteutusvaihtoehtojen perustamiskustannuksista. Oikeusrekisterikeskus suhtautuu varauksella esitettyihin lukuihin, koska kansallista arviota eri toteutusvaihtoehdoista ei ole vielä tehty.

[1] WK 314/2016
[2] Eri toteutusvaihtoehtoja on arvioitu Keskusrikospoliisin sormenjälkiasiantuntijoiden, poliisin informaatioteknologiakeskuksen ja Oikeusrekisterikeskuksen asiantuntijoiden yhteistyöryhmässä
[3] Automated Fingerprint Identification System

Oikeusrekisterikeskus
Rekisteripäällikkö Teemu Mikkola
PL 157, 13101 HÄMEENLINNA

24/5/2016 117/00/2016

Lopullisiin perustamiskustannuksiin vaikuttaa Suomessa olennaisesti se, kuinka paljon identifiointia helpottavaa alfanumeerista tietoa henkilöstä tulee sormenjälkien lisäksi syöttää perustettavaan järjestelmään. Osa ehdotuksen mukaisista alfanumeerisista tiedoista on sellaisia, jotka eivät kuulu tällä hetkellä rikosrekisterin tietosisältöön. Näiltä osin ehdotus saattaa aiheuttaa muutoksia myös rikosrekisterijärjestelmään.

Myös ylläpitokulut ovat komission tutkimuksen mukaan pienemmät keskitetyssä sormenjälkirekisterissä kuin hajautetussa järjestelmässä. Huomattava on myös, että keskitetyissä vaihtoehdoissa kulut jakaantuvat tasaisemmin jäsenvaltioiden ja EU:n välillä kuin hajautetuissa järjestelmissä. Hajautetuissa vaihtoehdoissa merkittävin osa kustannuksista jäisi suoraan jäsenvaltioiden vastattavaksi.

Eri toteutusvaihtoehtojen teknistä toteutettavuutta ja kustannuksia tulee arvioida kokonaisvaltaisesti sisäministeriön ja oikeusministeriön hallinnonalojen yhteistyössä.

Huomioita jatkotyön pohjaksi valituista keskitetyistä vaihtoehdoista

Toteutettavuustutkimuksen perusteella jatkotyön pohjaksi on valittu jokin neljästä keskitetystä vaihtoehdosta. Oikeusrekisterikeskuksen näkökulmasta tämä on hyväksyttävää, edellyttäen että tietosuojaa ja tietoturvaa koskevista säännöksistä saadaan asianmukaiset. Tietoturva tulee varmistaa riittävin teknisin keinoin ja keskitettyyn järjestelmään kansallisesta rikosrekisteristä toimitettujen henkilötietojen muutokset ja poistot tulee tapahtua yksiselitteisesti kansallisia säädöksiä noudattaen.

Työryhmäkokouksessa 13.5.2016 esiin noussut vaihtoehto siitä, että sormenjälkien vertailu ja verifiointi tehtäisiin keskitetysti EU–tasolla. Tämä on hyväksyttävää, edellyttäen että päätösvalta rikosrekisterin tietojen luovuttamisesta toiselle jäsenvaltiolle pysyy kaikissa tapauksissa kansallisella rekisterinpitäjällä ja tapahtuu kansallisia säädöksiä noudattaen.